

ROSKILDE
KOMMUNE

***Sundheds- og
Omsorgsudvalget***
Trivselsregnskab
2025

Indhold

Hvorfor et trivselsregnskab?	2
Investering i trivsel og bæredygtig velfærd	3
Hovedkonklusioner	8
Status for den samlede befolkning 55+ år	10
Livstilfredshed	11
Ensomhed	12
Funktionsniveau	13
Dækningsgrad	17
Deltagelse i civilsamfund og fællesskaber	18
Lighed i sundhed	20
Status for investering i tidlig forebyggelse og fællesskaber	22
Cirkler	25
Social henvisning	26
Tidlig forebyggelse - Selvtjek	27

Hvorfor et trivselsregnskab?

Byrådets vision 'Velfærd skaber vi sammen' repræsenterer en ambitiøs vej mod et bæredygtigt samfund, hvor alle borgere, medarbejdere, civilsamfund, foreninger og virksomheder aktivt bidrager til at forme kommunens velfærd.

Visionen skal være grobund for at finde løsninger på de strukturelle udfordringer, der udfordrer fremtidens velfærd – herunder trivsel og arbejdskraft. Byrådet har med dette afsæt investeret 150 mio. kr. i nye velfærdsløsninger, der skal bane vejen for mere trivsel og bæredygtig velfærd. Heraf er 31 mio. kr. målrettet Sundheds- og Omsorgsudvalgets område til investeringer i tidlig forebyggelse og fællesskaber for borgere over 55 år.

Investeringerne på Sundheds- og Omsorgsudvalgets område er tilrettelagt som trivselsøkonomiske indsatser. Det betyder, at der investeres i at øge borgernes trivsel – med en forventning om, at højere trivsel fører til bedre sundhed, højere funktionsniveau og dermed på sigt et udskudt behov for sundheds- og omsorgsydelser. Samtidig er det en central del af den trivselsøkonomiske tilgang, at udviklingen skal fremme bæredygtige vilkår for velfærd ved at styrke kapacitet i civilsamfundet, fremme lighed i sundhed og reducere behovet for ny arbejdskraft.

Trivselsøkonomi er en tilgang til økonomi, hvor målet er at fremme menneskers trivsel og en bæredygtig fremtid, og hvor økonomisk aktivitet er et middel – ikke et mål i sig selv.

Trivselsregnskabet er en årlig opfølgning på Sundheds- og Omsorgsudvalgets investeringer. Regnskabet viser udvikling i trivsel, sundhed og behov for kommunale sundheds- og omsorgsydelser for alle borgere 55+ år, der bor i Roskilde kommune, og hvordan Sundheds- og Omsorgsudvalgets investeringer påvirker disse faktorer.

Ved systematisk at følge op på borgernes trivsel og sammenhæng til sygdom, funktionsniveau og fremtidigt behov for sundheds- og omsorgsydelser mv., vil man få ny indsigt og læring om, hvad der virker godt og mindre godt for borgerne. Denne viden vil blive anvendt til løbende at justere og optimere investeringer og indsatser, så de skaber mest mulig værdi.

Trivselsregnskabet følger op på den første fase af investeringerne på Sundheds- og Omsorgsudvalgets område, der i 2025 har været gennemført i mindre skala i udvalgte geografiske områder og forskellige målgrupper i kommunen. Trivselsregnskabet skal de kommende fem år følge udviklingen i trivsel blandt borgere over 55 år, og vurdere, om investeringerne bevæger kommunen i den ønskede retning. Trivselsregnskabet giver samtidig borgere og andre interesserede aktører indblik i, hvordan midlerne anvendes – og hvilken værdi de skaber.

Tak til alle borgere, der har bidraget til trivselsregnskabet ved at svare i lokale interview og på spørgeskemaundersøgelsen *Trivsel, sundhed og fællesskaber*, som er udsendt af Roskilde Kommune.

Investering i trivsel og bæredygtig velfærd

Nationalt oplever Danmark en række alvorlige strukturelle udfordringer for velfærd på sundheds- og omsorgsområdet. Antallet af ældre borgere stiger, ensomhed og mistrivsel stiger, og udbud af arbejdskraft til velfærdsfagene falder.

For at sikre en fremtidig velfærd, der kan rumme disse udfordringer, har Sundheds- og Omsorgsudvalget investeret 31 mio. kr. i tidlig forebyggelse og fællesskaber. Investeringerne bygger på en trivselsøkonomisk forretningsmodel, hvor forskning fra både Danmark og udlandet anvendes til at estimere, i hvilket omfang investering i tidlig forebyggelse og stærkere sociale relationer kan føre til højere livstilfredshed, bedre sundhed og funktionsevne – og dermed også et mindre behov for hjælp fra sundheds- og velfærdssystemet på længere sigt.

Sundheds- og Omsorgsudvalget har fra 2025 og frem investeret i følgende indsatser:

Cirkler

Investering 16 mio. kr.

Cirkler er attraktive og gensidigt givende netværk, der giver alle 55+ årige en let adgang til fællesskaber og øger muligheden for deltagelse og engagement i civilsamfundet. Netværket understøttes af investeringer i aktiviteter og tilbud, der fremmer et stærkt civilsamfund og skaber rammer for givende fællesskaber for alle i Roskilde kommune fx frivilligbusser, puljemidler til foreninger og ildsjæle mv.

Forventet effekt på livstilfredshed: 0,2 livstilfredshedspoint (WELLBY) pr. deltager pr. år

WELLBY (Wellbeing-Adjusted Life Year) er en enhed, der bruges til at måle effekten af en indsats på menneskers trivsel. Én WELLBY svarer til, at én person oplever en stigning på ét point i livstilfredshed (på en skala fra 0–10) i ét år.

Social henvisning

Investering 3 mio. kr.

Social henvisning er en del af den tidligt forebyggende indsats for borgere i Roskilde kommune, hvor læger, sygeplejersker og andre udvalgte sundhedsprofessionelle, som borgeren møder, kan henvise borgeren til en social indsats, hvor funktionsniveau og livskvalitet genvindes gennem en helhedsorienteret tilgang, der bygger bro mellem region, almen praksis, kommune og civilsamfund. Tilbud, der henvises til, bygger på borgerens hele livssituation og har fokus på at forbedre færdigheder i hverdagen, fastholde beskæftigelse eller deltage i fællesskabsaktiviteter i lokalsamfundet.

Forventet effekt på livstilfredshed: 0,7 livstilfredshedspoint (WELLBY) pr. deltager pr. år

Tidlig forebyggelse - Selvtjek og opsøgende indsats

Investering 12 mio. kr.

Borgere, som ikke er i kontakt med kommunen, tilbydes en systematisk vurdering, så sygdom eller funktionsnedsættelse opdages i tide til at forebygge, at det udvikler sig til at blive mere indgribende. Gennem en app kan ældre borgere tjekke sig selv og opspore begyndende forringet helbredstilstand og nedsat funktionsniveau i hverdagen. App'en indeholder muligheder for selv at finde relevante tilbud eller komme i kontakt med en sundhedsprofessionel, der kan give adgang til den rette indsats.

Indsatsen Tidlig forebyggelse består også af en opsøgende indsats, hvor borgere med en særlig risiko for at udvikle funktionstab inviteres direkte til sundhedssamtale. Tidlig forebyggelse fungerer som rekrutteringskanal til Cirkler og Social henvisning, og indsatserne er således tæt forbundne.

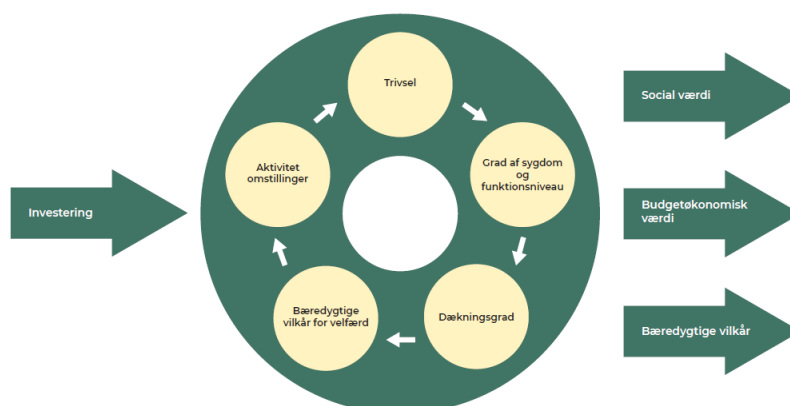
Forventet effekt på livstilfredshed: 0,1 livstilfredshedspoint (WELLBY) pr. deltager pr. år

En trivselsøkonomisk forretningsmodel

Investeringerne på Sundheds- og Omsorgsudvalgets område er tilrettelagt som trivselsøkonomiske indsatser. Det betyder, at der investeres i at øge borgernes trivsel – med en forventning om, at højere trivsel fører til bedre sundhed, højere funktionsniveau og dermed på sigt et udskudt behov for sundheds- og omsorgsydelser. Samtidig er det en central del af den trivselsøkonomiske tilgang, at udviklingen skal fremme bæredygtige vilkår for velfærd; ved at styrke kapacitet i civilsamfundet, fremme lighed i sundhed og reducere behovet for ny arbejdskraft.

Den trivselsøkonomiske forretningsmodel er cirkulær og forventes at producere både *social værdi*, *budgetøkonomisk værdi* og *mere bæredygtige vilkår for velfærd*.

Figur 1: Trivselsøkonomisk forretningsmodel til investering i forebyggelse

Kilde: Roskilde Kommune

Social værdi: Skaber investeringen øget trivsel?

Der måles og følges op på, hvorvidt omstillingsindsatserne faktisk skaber den forventede reduktion i ensomhed, stigning i livstilfredshed og trivsel samt bedre funktionsevne. I denne sammenhæng kvantificeres og defineres livstilfredshedspoint, også kaldet en WELLBY, som ét point livstilfredshed for én person i ét år, målt på en 0-10 skala. Formålet med opgørelse af WELLBY er, baseret på en transparent og videnskabelig metode, at kunne sætte en værdi på trivsel, for derved at kunne synliggøre de menneskelige og samfundsøkonomiske gevinster, der har en høj værdi for velfærd, selvom de ikke viser sig 1:1 i den kommunale budgetøkonomi.

Budgetøkonomisk værdi: Skaber investeringen budgetøkonomisk værdi som resultat af lavere grad af sygdom og funktionstab – og dermed lavere behov for offentlige ydelser?

Et centralt budskab i den trivselsøkonomiske forretningsmodel er, at mennesker som trives, også i højere grad er sunde mentalt, fysisk og socialt. Dette leder til, at man har behov for færre omsorgs- og sundhedsydelser, herunder f.eks. reduceret behov for hjemmepleje eller først senere i livet får behov for omfattende støtte eller en plejebolig. I den trivselsøkonomiske forretningsmodel er lavet en række forskellige analyser af, hvordan og hvor meget personer med hhv. lav og høj ensomhed, livstilfredshed og funktionsevne ses at have større behov for kommunens sundheds- og omsorgsydelser. Målet med analyserne er at estimere, hvor meget trækket på kommunens service og ydelser ændrer sig, når en person stiger med trivselspoint eller skifter funktionsevne. Det betyder, at kommunen i praksis, baseret på egne data, er begyndt at kunne se sammenhænge mellem høj livstilfredshed, høj funktionsevne og lavt gennemsnitlig træk på sundheds- og omsorgsydelser, selvom den budgetøkonomiske effekt først forventes at vise sig efter en årrække.

Bæredygtige vilkår: Skaber investeringen bedre betingelser for fremtidig velfærd fx øget kapacitet i civilsamfundet og mere lighed i sundhed?

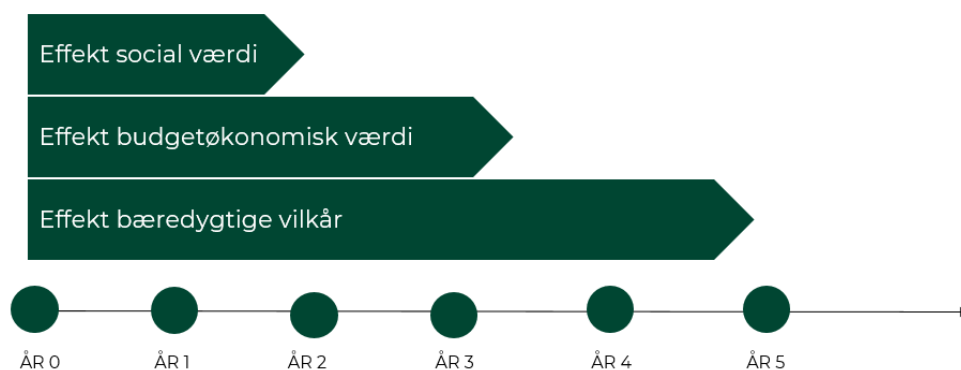
Trivselsøkonomiske investeringer er rettet mod strukturelle samfundsudfordringer både på kort sigt og på den længere bane. Derfor måles og følges der i forretningsmodellen også op på, hvorvidt investeringen bidrager til bedre vilkår for fremtidig velfærd. Det kan bl.a. være ved at reducere ulighed i sundhed og øge sundhedskompetence hos befolkningen, så flere kan tage godt vare på sig selv og andre; det kan være at øge deltagelse og engagement i lokale fællesskaber og derved øge kapacitet i civilsamfund; og det kan være at tilpasse velfærd til begrænset udbud af arbejdskraft. Bæredygtige vilkår for velfærd kan også være at reducere belastning på klima og miljø fx gennem flere grønne byområder, tilgængelighed i lokalsamfund og mindre støj.

Tidsperspektiv for investeringer

Trivselsøkonomiske investeringer er mere langsigtede investeringer end man traditionelt opererer med i kommunal økonomi. Det er investeringer i forebyggelse af hændelser, der normalt vil indtræffe flere år ude i fremtiden.

Det betyder, at effekterne gradvist tager til over tid og i takt med, at indsatserne implementeres, justeres og optimeres. Derfor kan budgetøkonomisk afkast af kommunens investeringer i trivsel først ses efter et par år. Den trivselsøkonomiske model giver dog mulighed for allerede de første år at se, om investeringerne leder til øget trivsel og herfra estimere, hvor meget udviklingen i de evidensbaserede trivselsindikatorer vedr. livstilfredshed og funktionsniveau vil give i afkast i hhv. social værdi, budgetøkonomisk værdi og bæredygtige vilkår.

Figur 2: Tidsperspektiv for effekt af investeringer

Data bag trivselsregnskabet

Trivselsregnskabet er baseret på en årlig spørgeskemaundersøgelse til alle borgere 55+ år bosiddende i Roskilde kommune. Undersøgelsen udsendes i januar. Spørgeskemaundersøgelsen indeholder spørgsmål om livstilfredshed, oplevet sundhed, ensomhed, livssituation, sundhedskompetence og deltagelse i fællesskaber. Svarene behandles i anonymiseret form i sammenhæng med relevante registerdata fra Danmarks Statistik og kommunens økonomidata. Spørgeskemaundersøgelsen bygger på validerede og anerkendte mål for trivsel, herunder LS1 (livstilfredshed), EQ-5D (helbredsrelateret livskvalitet), WHO-5 (psykisk trivsel) samt UCLA Loneliness Scale (ensomhed).

Spørgeskemaundersøgelsen er suppleret af data indsamlet i indsatsevalueringer af de enkelte omstillingsindsatser i form af interview med deltagere før og efter indsatsen. Interviewene bygger ligesom spørgeskemaundersøgelsen på validerede og anerkendte mål for trivsel. For evaluering af social henvisning er dette på nuværende tidspunkt eneste kildedata, da antallet af respondenter i spørgeskemaundersøgelsen, der har deltaget i social henvisning, er meget lavt.

Løbende justering af forretningsmodellen

Forretningsmodellen bliver gradvist underbygget med data fra Roskilde kommune og tilpasset, så den afspejler nyeste og mest veldokumenterede viden om indsatserne. Modellen var i 2025 alene baseret på en forventet gevinstrealisering svarende til dokumenterede effekter af tilnærmelsesvis lignende indsatser. Den er nu opdateret med brug af Roskilde kommune-data fra trivselsregnskabet, som styrker forudsætningerne i modellen.

I nedenstående figur 3 ses de forventede årlige omstillingsgevinster fra og med 2026 til 2030. Der opgøres både den forventede kommunale budgetøkonomiske værdi og en monetariseret social værdi, som er en samfundsøkonomisk gevinst, der skaber økonomisk værdi i samfundet som helhed, men ikke viser sig i kommunens budgetøkonomiske midler. Begge dele forøges gradvist over årene i takt med, at omstillingsindsatserne implementeres og får effekt.

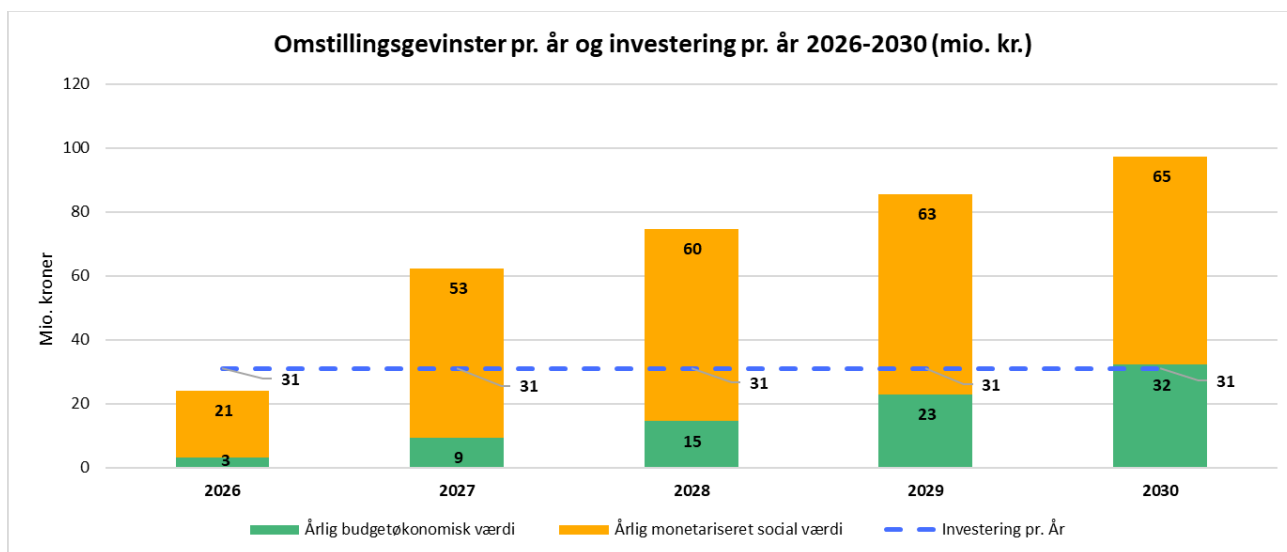
Der investeres årligt 31 mio. kr. i omstillingsindsatser. På baggrund af nuværende data ses i 2026 et budgetøkonomisk afkast til kommunen på 3 mio. kr. stigende til 32 mio. kr. i 2030, og en monetariseret social værdi (generel samfundsøkonomisk værdi uden for det kommunale budget) på 21 mio. kr. i 2026 stigende til 65 mio. kr. i 2030. Forventet afkast er fortsat behæftet med en høj grad af usikkerhed, da forretningsmodellen kun bygger på et års data, hvor omstillingsindsatserne er afprøvet i begrænset skala.

Finansiering af investeringerne

De trivselsøkonomiske investeringer på Sundheds- og Omsorgsudvalgets område er finansieret gennem prioritering af ny-tilførte midler til tidlig forebyggelse i forbindelse med ældreloven, men også midlertidige og opsparede midler, som udvalget har prioriteret til dette formål inden for udvalgets rammebudget.

Dele af omstillingsindsatserne er derfor kun finansieret midlertidigt og skal efterfølgende finansieres af den budgetøkonomiske værdi, som indsatserne forventes at generere. De budgetøkonomiske gevinster kan derfor ikke prioriteres til andre formål før omstillingsindsatserne er varigt finansieret.

Figur 3: Investering og gevinster i forretningsmodel fordelt på år

Hovedkonklusioner

Det første trivselsregnskab på sundheds- og omsorgsområdet i Roskilde Kommune viser overordnet set en stabil udvikling i den generelle befolkning fra 2025 til 2026, hvor livstilfredsheden er faldet en smule og ensomheden er steget svagt. Andelen af borgere, der oplever udfordringer med funktionsniveau, er stabil.

Samtidig viser trivselsregnskabet, at de investeringer, som Sundheds- og Omsorgsudvalget i 2025 har iværksat, har haft en positiv effekt, idet der blandt deltagere i indsatserne ses tegn på øget livstilfredshed, reduceret ensomhed og forbedret funktionsniveau. Da omstillingsindsatserne kun er afprøvet i mindre skala i udvalgte geografiske områder og blandt udvalgte målgrupper, har de positive effekter dog endnu ikke gennemslagskraft i trivsel hos den samlede befolkning.

De positive effekter på trivsel og funktionsniveau for borgere forventes efter par år gradvist at vise sig som et lavere behov for kommunale sundheds- og omsorgsydelser. Der kan på nuværende tidspunkt ikke ses et lavere behov for kommunale sundheds- og omsorgsydelser. De observerede forbedringer i trivsel vurderes dog at være væsentlige tidlige indikatorer, som bekræfter forventningen om, at investeringerne vil lede til øget trivsel i befolkningen, og understøtter antagelserne i forretningsmodellen om, at budgetøkonomiske gevinster forventes at materialisere sig i de kommende år.

Regnskabet identificerer desuden en række forhold med særlig betydning for trivsel, funktionsniveau og behov for kommunale ydelser. Disse udgør centrale læringspunkter for det videre arbejde med investeringerne.

Den gennemsnitlige livstilfredshed er faldet. For deltagere i omstillingsindsatserne er livstilfredsheden steget.

I den samlede befolkning er ensomheden steget. For deltagere i omstillingsindsatserne er ensomheden i samme periode faldet.

Den gennemsnitlige funktionsevne i befolkningen er stabilt. For deltagere i omstillingsindsatserne ses funktionsevne på nogle områder at være forbedret.

- Ensomhed og tidlige tegn på faldende funktionsniveau er væsentlige risikomarkører
- Stort potentiale i systematisk opsporing af borgere med let til moderat funktionstab og tilbud om tidlig rehabilitering
- Stort potentiale i at fokusere indsats i udvalgte boligområder med høj forekomst og risiko for tidlig udvikling af sygdom og funktionstab
- Stort potentiale i strategisk rekruttering af borgergrupper med høj risiko for tidlig udvikling af sygdom og funktionstab

Læring 1: Ensomhed og tidligere tegn på faldende funktionsniveau er væsentlige risikomarkører

Der ses en tydelig statistisk sammenhæng mellem kommunale ydelser (hjemmepleje) og henholdsvis ensomhed og funktionsniveau. At forebygge ensomhed og faldende funktionsniveau bør derfor fortsat være hovedfokus i Sundheds- og Omsorgsudvalgets indsatser for mere bæredygtig velfærd.

Læring 2: Stort potentiale i opsporing af borgere med let til moderat funktionstab og tilbud om tidlig rehabilitering

Der ses en relativ høj forekomst af borgere med let til moderat funktionstab, som ikke er i kontakt med kommunen. Disse borgere er statistiske i høj risiko for at udvikle yderligere funktionstab. Ved systematisk at opspore borgere med let til moderat funktionstab og gøre det nemt at modtage tilbud om rehabilitering, vil man kunne forebygge behov for både kommunale og regionale ydelser.

Læring 3: Stort potentiale i at fokusere indsats i udvalgte boligområder med høj forekomst og risiko for tidlig udvikling af sygdom og funktionstab

Andelen af borgere med lav livstilfredshed, høj ensomhed og lavt funktionsniveau er markant højere i en række boligsociale områder. Ved at fokusere indsatserne målrettet i disse områder er der gode muligheder for at den gennemsnitlige trivsel i Roskilde kommune kan forbedres. Indsatsen i boligsociale områder kan også bidrage til at reducere ulighed i sundhed.

Læring 4: Stort potentiale i rekruttering af borgergrupper med høj risiko for tidlig udvikling af sygdom og funktionstab

Det ses i data, at nogle grupper af borgere er i større risiko for at udvikle ensomhed, mistrivsel og funktionstab. Det drejer sig bl.a. om borgere mellem 55 og 65 år som er uden for arbejdsmarkedet og borgere, som bruger meget tid som omsorgsperson for en pårørende. Ved at fokusere rekruttering til indsatserne yderligere på disse borgergrupper, vil sandsynligheden for, at den gennemsnitlige trivsel i Roskilde kommune stiger, øges.

Status for den samlede befolkning 55+ år

Trivselsregnskabet viser, at langt hovedparten af borgere i Roskilde Kommune over 55 år trives og er tilfredse med deres liv. Dog er der en mindre gruppe, som ikke trives og har en meget lav grad af tilfredshed med deres liv, og ca. 1/3 del af befolkningen savner at være sammen med andre. Resultatet for den samlede befolkning er stort set uændret fra 2025 til 2026. Dog ses et lille fald i livstilfredshed og en lille stigning i ensomhed.

Befolkningens funktionsniveau er også samlet set uændret fra 2025 til 2026. Dette afspejler sig i behov for kommunale ydelser, der er på samme niveau som tidligere år med en dækningsgrad på 15,5 pct.¹

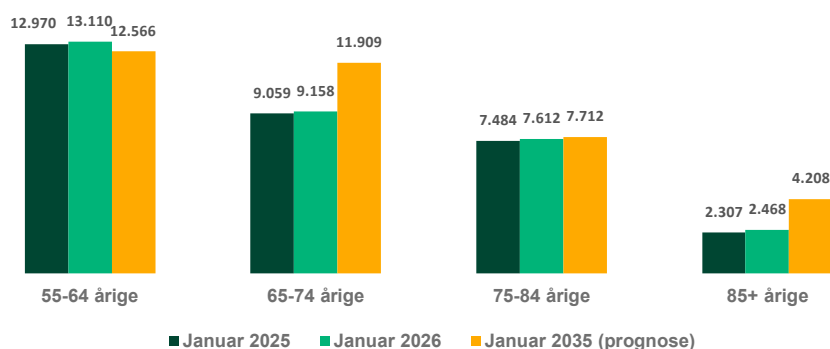
Vilkårene for bæredygtighed velfærd, målt som deltagelse og engagement i civilsamfundet og graden af lighed i sundhed, er også relativt stabil - dog med en lille stigning i ulighed. Andelen af borgere, der aldrig taler med deres naboer, ses at være steget en lille smule. Omvendt ses en lille stigning i borgere, der deltager i foreninger og lign. én eller flere gange om ugen.

For gruppen af borgere, der har deltaget i omstillingsindsatserne, ses en stigning i livstilfredshed, et fald i ensomhed, indikationer på forbedret funktionsevne og et øget engagement i naboskab, foreninger og lign. Da omstillingsindsatserne kun er afprøvet i mindre skala, har de positive effekter dog endnu ikke gennemslagskraft i resultaterne for den samlede befolkning.

I det følgende gennemgås hovedresultater i trivselsregnskabet for den samlede befolkning 55+ år, og det vises, i hvilket omfang det kan ses, at omstillingsindsatserne, på baggrund af første års data, har potentiale til at forbedre trivsel, funktionsniveau og bæredygtige vilkår for velfærd.

Figur 4: Udvikling i antal borgere 55+ år i Roskilde kommune

Kilde: Befolkningsprognose, Roskilde Kommune 2026

¹ Metoden til opgørelse af dækningsgrad er tilpasset i forhold til tidligere år. Før omfattede metoden 60+ årige og flere indsatser. Nu er metoden præciseret til 65+ årige og omfatter borgere med hjemmepleje, sygepleje og plejebolig, som er de største udgiftsdrivere.

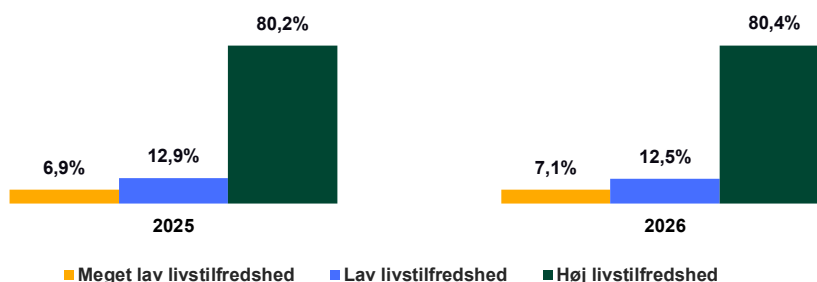
Livstilfredshed

Livstilfredshed er et centralt mål for velfærd, fordi det viser, hvordan borgerne selv oplever deres liv og muligheder. Livstilfredshed hænger tæt sammen med både sundhed og øvrige livsvilkår og kan derfor bruges som en indikator for borgernes samlede trivsel og til at pege på udviklingen i velfærd over tid².

Den gennemsnitlige livstilfredshed er for borgere i aldersgruppen +55 år faldet en smule fra 7,76 i 2025 til 7,74 i 2026. I 2026 rapporterede 80,4 pct. af befolkningen, at de oplever at have en høj grad af livstilfredshed, mens 7,1 pct. rapporterede, at de oplever at have en meget lav grad af livstilfredshed.

Figur 5: Udvikling i livstilfredshed blandt borgere 55+ år i Roskilde kommune 2025-2026

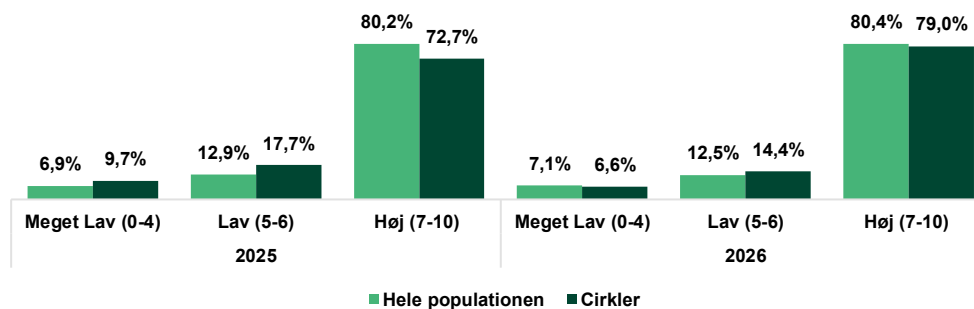
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2025 og 2026

Omstillingerne Cirkler, Social henvisning og Tidlig forebyggelse - Selvtjek har samlet set haft en positiv påvirkning på livstilfredsheden hos deltagerne. For medlemmer af Cirkler er livstilfredsheden steget med 0,2 procentpoint, og for deltagere i Social henvisning er den steget med 0,7 procentpoint. Tidlig forebyggelse – Selvtjek har ikke isoleret set vist en positiv effekt på livstilfredshed men viser fortsat en mere positiv udvikling end gennemsnittet for befolkningen.

Figur 6: Udvikling i livstilfredshed for andelen af borgere der har deltaget i Cirkler 2025-2026

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2025 og 2026

² Society at a Glance 2024: OECD Social Indicators, OECD, 2024.

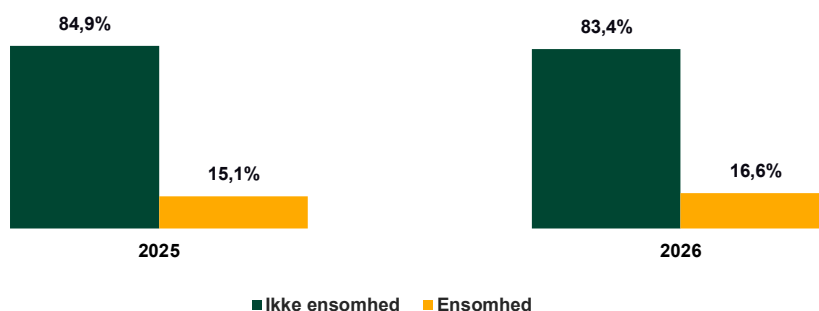
Ensomhed

Ensomhed er en vigtig indikator for trivsel, fordi den hænger tæt sammen med både dårligere mental og fysisk sundhed. Samtidig kan ensomhed fungere som en tidlig indikator for behovet for velfærdsydelser og er forbundet med betydelige samfundsøkonomiske omkostninger³.

I 2026 rapporterede 16,6 pct. af 55+ årige borgere i Roskilde kommune at være ensomme, hvilket er en stigning på 1,5 procentpoint i forhold til 2025.

Figur 7: Udvikling i ensomhed blandt borgere 55+ år i Roskilde kommune

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2025 og 2026

Der ses tilsvarende en stigning i andelen af borgere, der svarer, at de ofte eller engang imellem savner nogle at være sammen med.

Figur 8: Udvikling i andel borgere der ofte eller en gang imellem savner nogen at være sammen med

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2025 og 2026

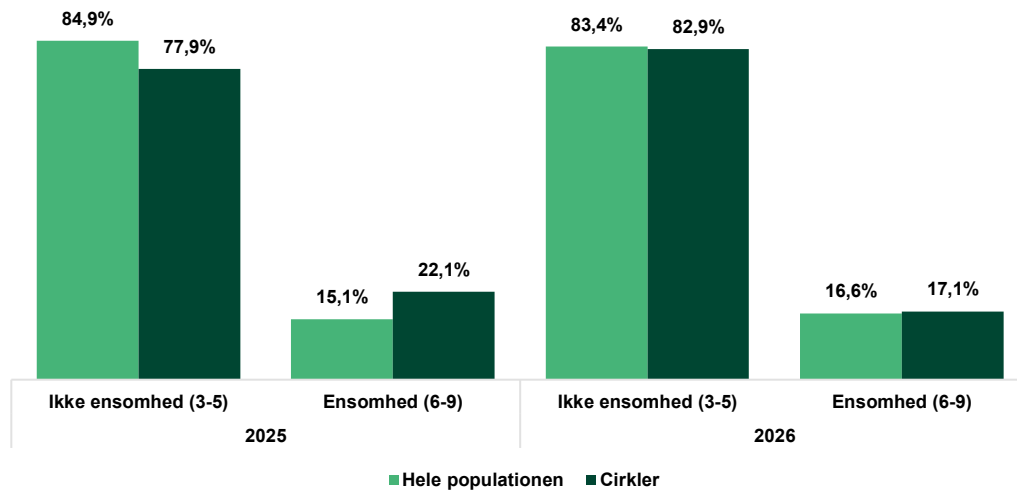

³ Sammen mod ensomhed, Det Nationale Partnerskab mod Ensomhed, 2023.

For deltagere i omstillingerne Cirkler, Social henvisning og Tidlig forebyggelse - Selvtjek er ensomheden i samme periode samlet set faldet, hvilket indikerer, at omstillingsindsatserne kan reducere risiko for ensomhed.

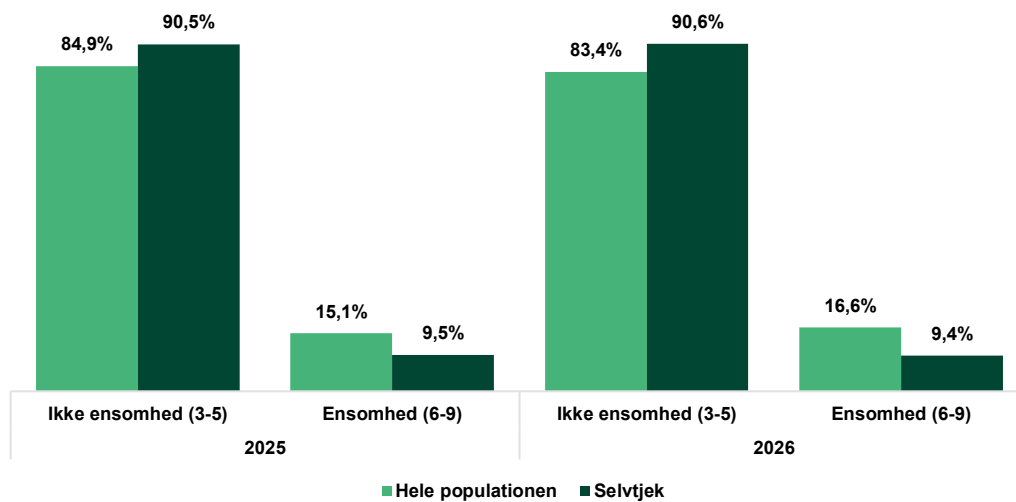
Figur 9: Udvikling i ensomhed for andelen af borgere der har deltaget i Cirkler

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2025 og 2026

Figur 10: Udvikling i ensomhed for andelen af borgere der har brugt Selvtjek

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2025 og 2026

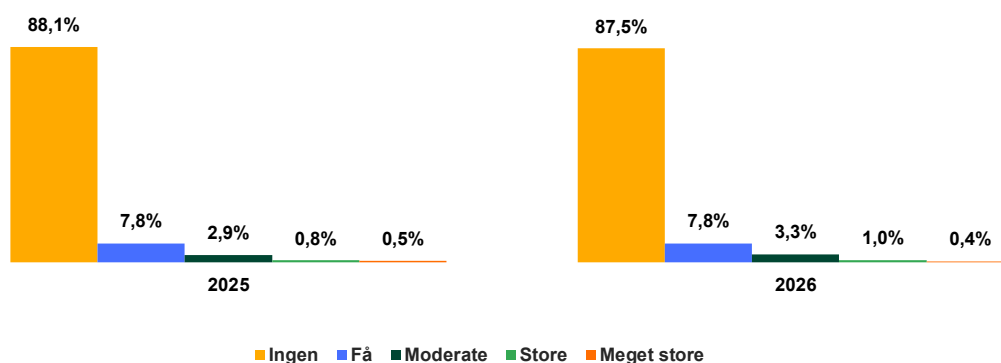
Funktionsevne

Funktionsevne (helbredsrelateret livskvalitet) kan måles som mobilitet (evnen til at gå), personlig pleje (evne til at vaske og klæde sig på), sædvanlige aktiviteter (arbejde, fritidsaktiviteter mv.), grad af smerter/ubehag, samt af angst og depression. Lav funktionsevne på en eller flere af disse parametre kan med stor styrke forudsige nyopstået behov for hjemmehjælp eller stigende behov for hjemmehjælp. For den samlede befolkning ses ingen væsentlige ændringer i funktionsniveau fra 2025 til 2026.

4,7 pct. af befolkningen 55+ år svarer i 2026, at de oplever moderate, store eller meget store problemer med at vaske sig selv. Det er en lille stigning sammenlignet med året inden.

Figur 11: Udvikling i borgere 55+ år der oplever problemer med at vaske sig eller klæde sig på

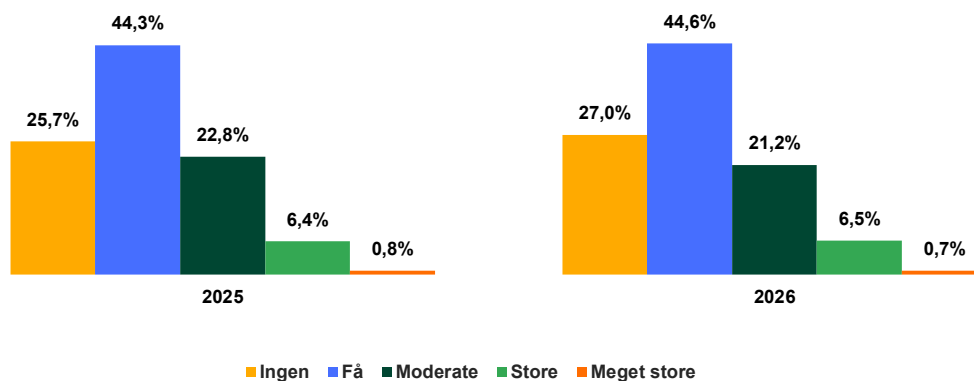
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2025 og 2026

28,4 pct. af befolkningen 55+ år svarer, at de oplever moderate, store eller meget store problemer med smerte eller ubehag. Det er en lille smule færre end året inden.

Figur 12: Udvikling i borgere 55+ år der oplever problemer med smerter eller ubehag

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2025 og 2026

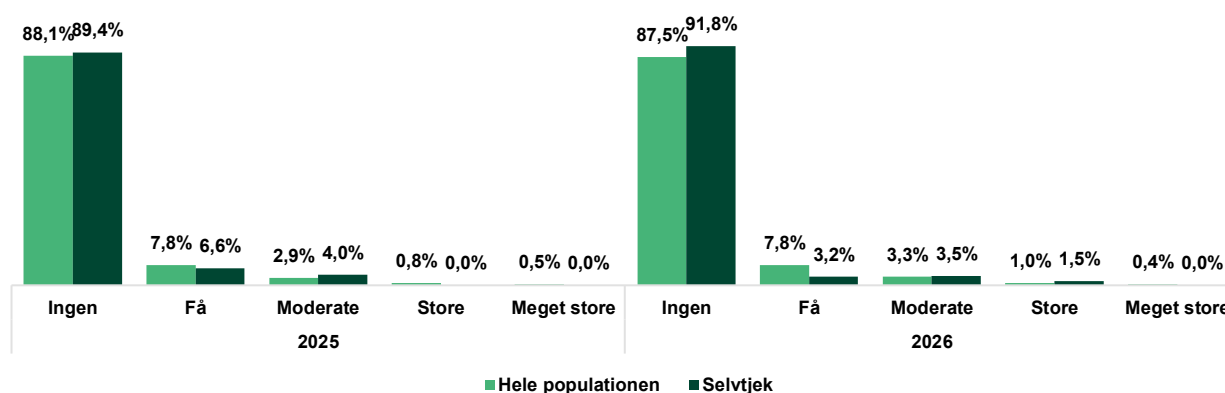

For omstillingsindsatserne Cirkler og Tidlig forebyggelse - Selvtjek ses indikationer på, at indsatserne kan forbedre deltagernes funktionsevne.

For Tidlig forebyggelse – Selvtjek ses, at flere borgere er rykket fra kategorien moderate eller få problemer til kategorien ingen problemer. Dette er en mere positiv bevægelse, end der ses for den samlede population og indikerer, at Selvtjek kan bidrage til, at borgere med få eller moderate problemer kan genvinde funktionsevne og reducere risiko for forværring.

Figur 13: Udvikling i borgere, som har brugt Selvtjek, der oplever problemer med at vaske sig/klæde sig på

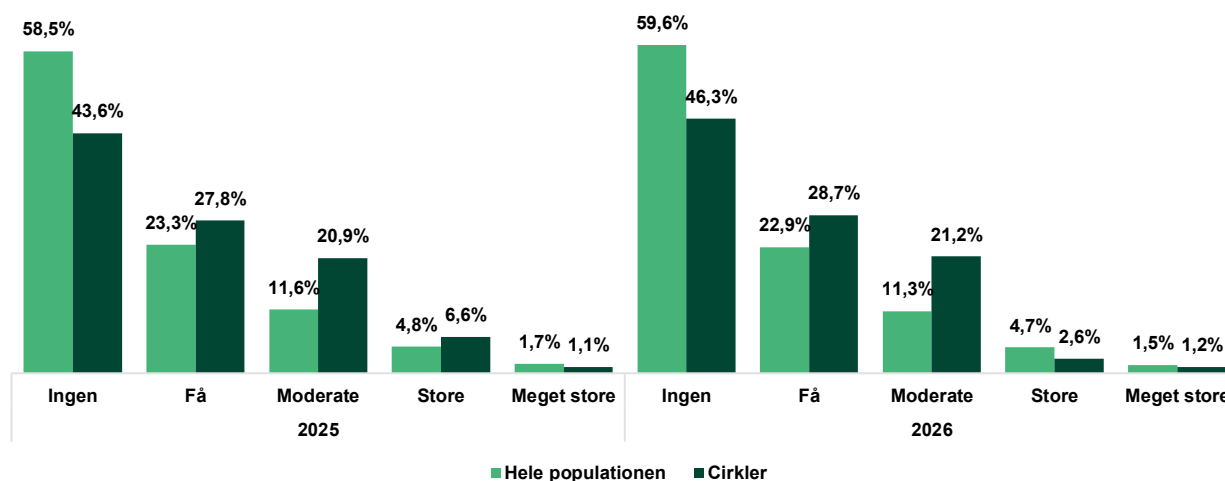
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2025 og 2026

For deltagere i Cirkler ses et fald i borgere, der oplever problemer med at udføre sædvanlige aktiviteter. Dette er en mere positiv bevægelse, end der ses for den samlede population, og indikerer et potentiale for, at Cirkler kan bidrage til, at borgere kan genvinde funktionsevne og forebygge forværring.

Figur 14: Udvikling i andel af borgere i Cirkler, der oplever problemer at udføre sædvanlige aktiviteter

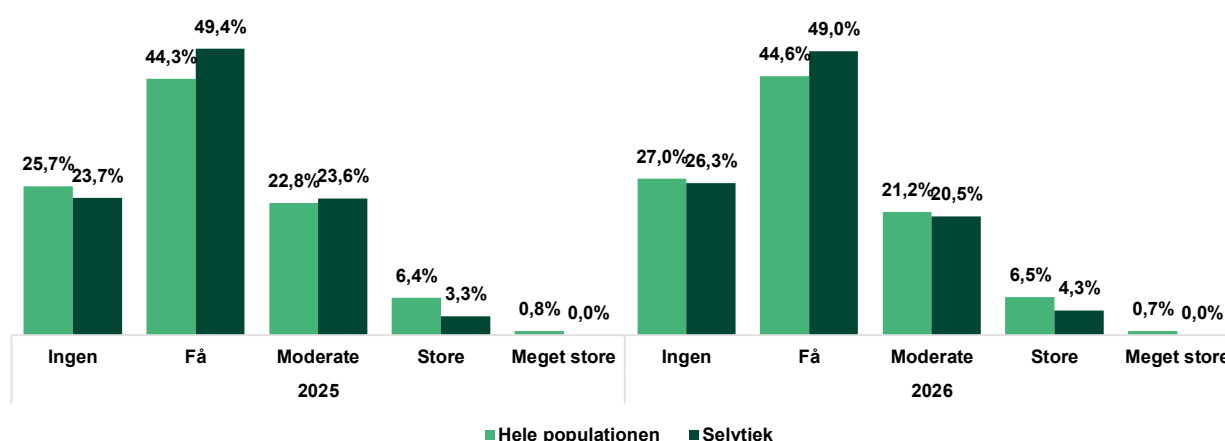
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2025 og 2026

For Tidlig forebyggelse – Selvtjek ses også indikationer på, at færre borgere oplever problemer med smerte eller ubehag. Denne udvikling adskiller sig dog ikke væsentligt fra udviklingen i den samlede befolkning.

Figur 15: Udvikling i andel af deltagere i Selvtjek, der oplever problemer med smerte eller ubehag

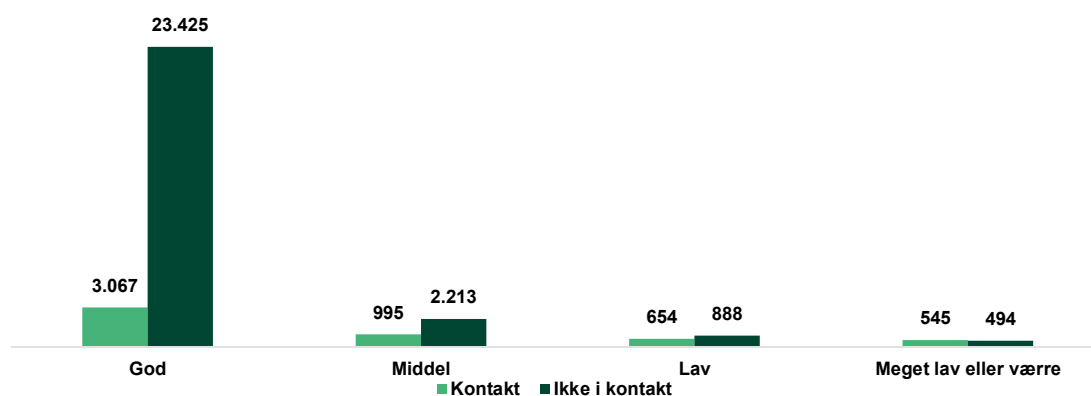
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2025 og 2026

Mere end 3.500 borgere lever med enten middel, lav eller meget lav funktionsevne uden at være i kontakt med kommunen. Disse borgere er statistiske i høj risiko for at udvikle yderligere funktionstab, og er dermed en meget relevant målgruppe for tidlig forebyggelse.

Figur 16: Kommunal kontakt til borgere fordelt på funktionsevne i 2026

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2026

Dækningsgrad

Forskning peger på, at mennesker, som trives, i højere grad er sunde mentalt, fysisk og socialt. Dette leder til, at man har behov for færre omsorgs- og sundhedsydelser, herunder f.eks. reduceret behov for hjemmepleje eller først senere i livet får behov for omfattende støtte eller en plejebolig. Dette følges i trivselsregnskabet som udviklingen i dækningsgrad.

Dækningsgraden afspejler andelen af borgere 65+ år, der modtager sundheds- og omsorgsydelser fra Roskilde Kommune⁴. Dækningsgraden ses at være stabil fra 2025-2026. Den lille stigning afspejler den demografiske udvikling, hvor andelen af borgere 80+ år, som typisk modtager mere hjælp end de yngre aldersgrupper, bliver større.

Figur 17: Udvikling i dækningsgrad 2025-2026

Kilde: Sundheds- og Omsorgsdata, Roskilde Kommune

Omstillingsindsatserne er tidligt forebyggende indsatser og har derfor endnu ikke vist en effekt på dækningsgrad for borgere i indsatsen. Der forventes i forretningsmodellen at kunne ses de første påvirkninger af dækningsgrad i løbet af 2026.

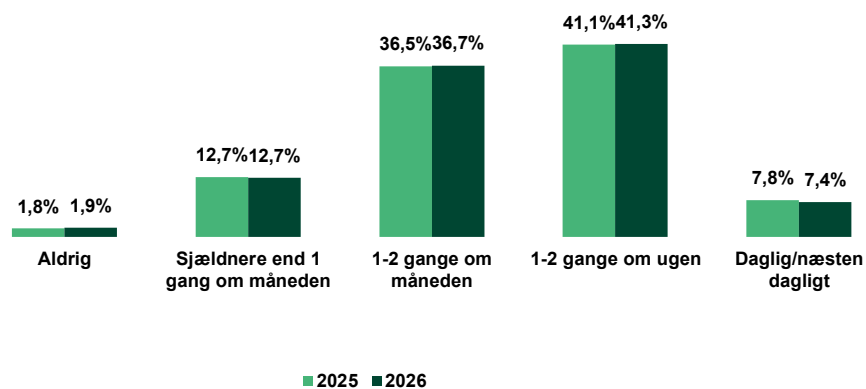
⁴ Dækningsgraden opgøres som antal borgere på 65+ pr med hjemmepleje, sygepleje, plejebolig som andel af alle 65+ årige i kommunen. Der korrigeres for ændret kompleksitet i plejebenhov, således at øges behovet for timer pr. borger så øges dækningsgraden med henblik på at dækningsgraden bedst muligt afspejler det samlede behov for ældrepleje.

Deltagelse i civilsamfund og fællesskaber

Når mange borgere bidrager til stærke lokalsamfund ved regelmæssigt at snakke med naboer eller deltage i foreningsaktiviteter og lign. skaber det mere bæredygtige betingelser for velfærd. I 2026 rapporter 48 pct. af de 55+ årige borgere i Roskilde kommune, at de ser naboer eller andre beboere i lokalområdet mindst en gang om ugen. Dette er stort set uændret sammenlignet med året inden.

Figur 18: Udvikling i samvær med naboer eller andre beboere i lokalområdet 2025-2026

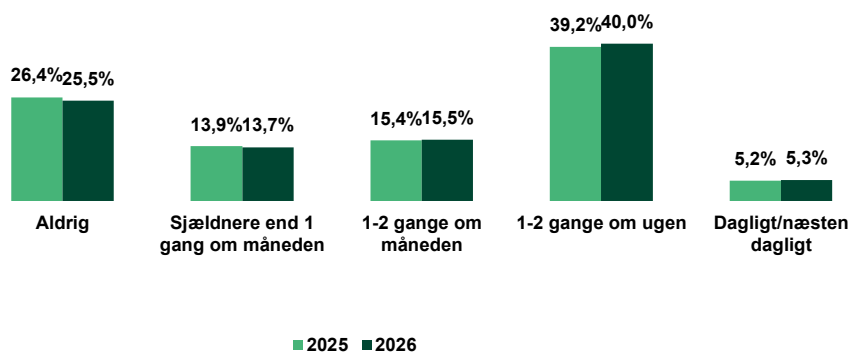
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2026

45 pct. af de 55+ årige borgere rapporterer, at de deltager i foreningsaktiviteter, klubber og lign. mindst 1 gang om ugen. Dette er en lille stigning i forhold til året inden.

Figur 19: Udvikling i samvær med bekendte i foreninger, klubber osv. 2025-2026

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2026

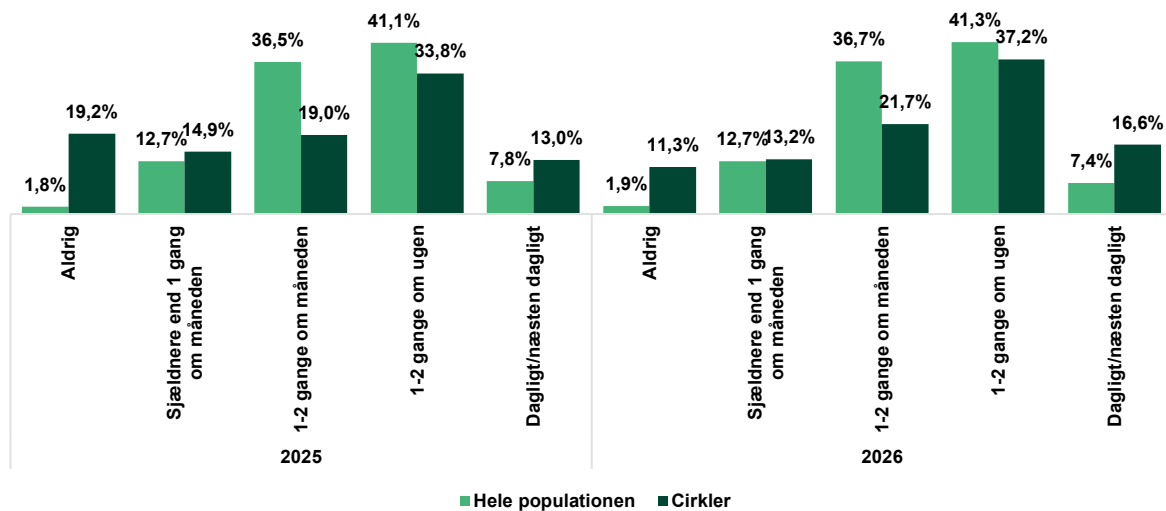

Omstillingsindsatserne Cirkler og Tidlig forebyggelse - Selvtjek ses at nå en relativ høj andel af de borgere, der normalt aldrig eller sjældent er i kontakt med naboer eller deltager i foreningsaktiviteter og lign.

Det ses også, at borgere, der har deltaget i omstillingsindsatserne fra 2025 til 2026 er begyndt at snakke mere med deres naboer og deltage mere i foreningsaktiviteter og lign.

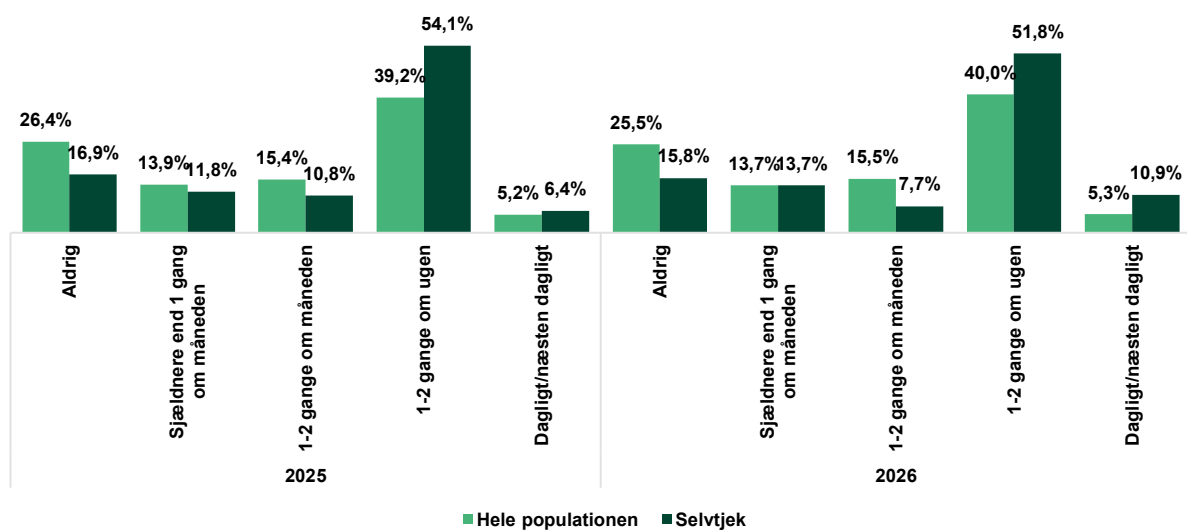
Figur 20: Udvikling i samvær med naboer og lign. for borgere som har deltaget i Cirkler

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2025 og 2026

Figur 21: Udvikling i samvær med bekendte i foreninger og lign. for borgere som har brugt Selvtjek

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2025 og 2026

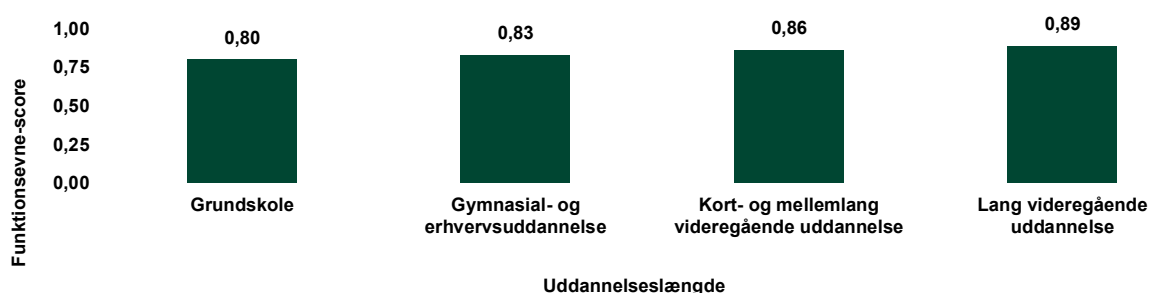
Lighed i sundhed

Sundhed er ikke lige fordelt blandt borgere. En vigtig forklaring er forskelle i uddannelse. Borgere med kortere uddannelse har oftere dårligere helbred og lever i gennemsnit kortere end borgere med længere uddannelse. Det hænger blandt andet sammen med forskelle i levevilkår, arbejdsmiljø og sundhedsvaner. For at skabe mere bæredygtige vilkår for velfærd, er det derfor særligt vigtigt, at forebyggelsesindsatser kommer borgere med kort uddannelsesbaggrund til gode.

Trivselsregnskabet bekræfter, at der er social ulighed i sundhed i Roskilde kommune. Blandt andet ses funktionsevne-score, at være lavere for borgere med kort uddannelse end borgere med lang uddannelse.

Figur 22: Funktionsevne-score og uddannelseslængde

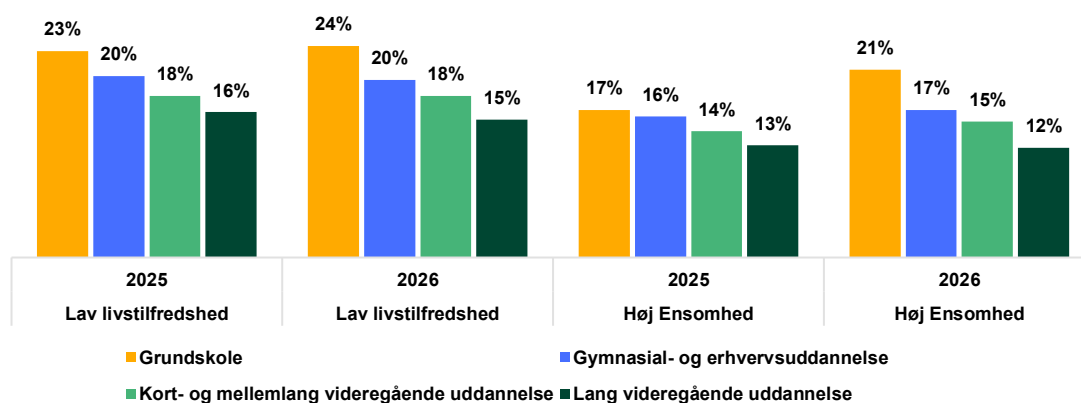
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2026

Uligheden ses at være steget en smule fra 2025 til 2026, idet livstilfredshed for borgere med kort uddannelse falder og ensomhed stiger. For borgere med lang uddannelse ses omvendt, at livstilfredshed stiger og ensomhed falder.

Figur 23: Forekomst af lav livstilfredshed og høj ensomhed fordelt på uddannelseslængde 2025-2026

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2025 og 2026

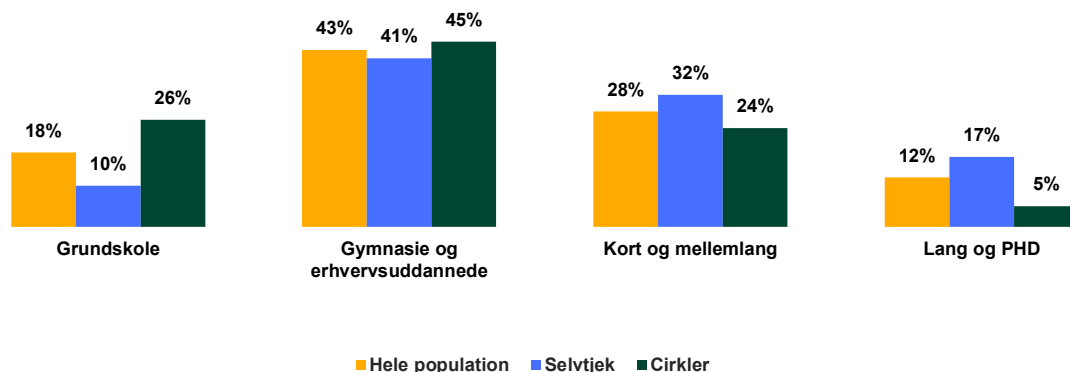

Omstillingsindsatserne skal over de næste 5 år bidrage til at reducere ulighed i sundhed i Roskilde kommune, og det er derfor vigtigt at se på graden af deltagelse hos borgere med kortere uddannelse.

For Cirkler ses, at der blandt deltagerne er en høj andel med kortere uddannelse. For Tidlig forebyggelse – Selvtjek er denne gruppe også repræsenteret men i en lavere grad end gennemsnittet for befolkningen. Der er endnu ikke tilstrækkelige data vedr. uddannelseslængde for indsatsen Social henvisning.

Figur 24: Uddannelseslængde for andelen af borgere som bruger Selvtjek og Cirkler

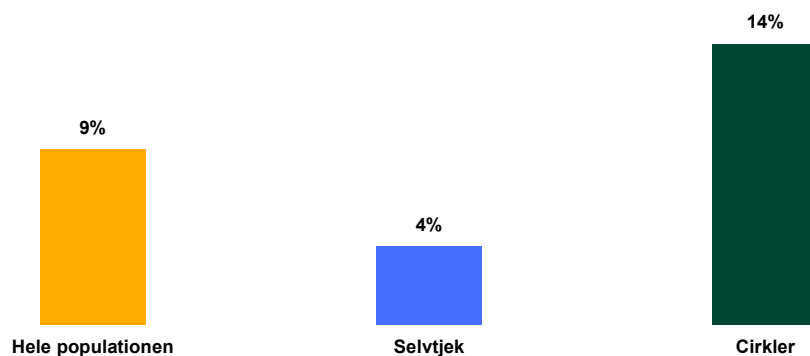
Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2026

For Cirkler ses desuden, at en høj andel af deltagerne har en lav grad af sundhedskompetence i forhold til at læse og forstå sundhedsinformation. Dette bekræfter, at Cirkler henvender sig til borgere med forskellig uddannelsesbaggrund og forskellige sundhedskompetencer og med dette afsæt har potentiale til at kunne bidrage til mere social lighed i sundhed.

Figur 25: Lav grad af sundhedskompetence (læse og forstå skriftlig information om sundhed)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse Roskilde Kommune 2026

Status for investering i tidlig forebyggelse og fællesskaber

Resultaterne af trivselsregnskabet viser, at de investeringer, som Sundheds- og Omsorgsudvalget i 2025 har iværksat, samlet set har haft en positiv effekt, idet der blandt deltagere i indsatserne ses tegn på øget livstilfredshed, reduceret ensomhed og forbedret funktionsniveau.

Det skal dog understreges, at indsatserne kun har været implementeret i en kort periode på cirka et halvt år, hvorfor datagrundlaget fortsat er begrænset, og resultaterne er behæftet med usikkerhed.

Forretningsmodellen for de trivselsøkonomiske investeringer i tidlig forebyggelse og fællesskaber er opdateret med data fra trivselsregnskabet. Status viser, at de planlagte aktiviteter i omstillingsindsatserne er godt i gang, og der ses en tydelig effekt på deltagernes livstilfredshed og relationer. Der ses også indikationer på, at omstillingsindsatserne kan have effekt på deltagernes funktionsevne. Effekt på behov for kommunale ydelser forventes i forretningsmodellen først at vise sig fra 2026.

Figur 26: Resultat trivselspoint efter første år

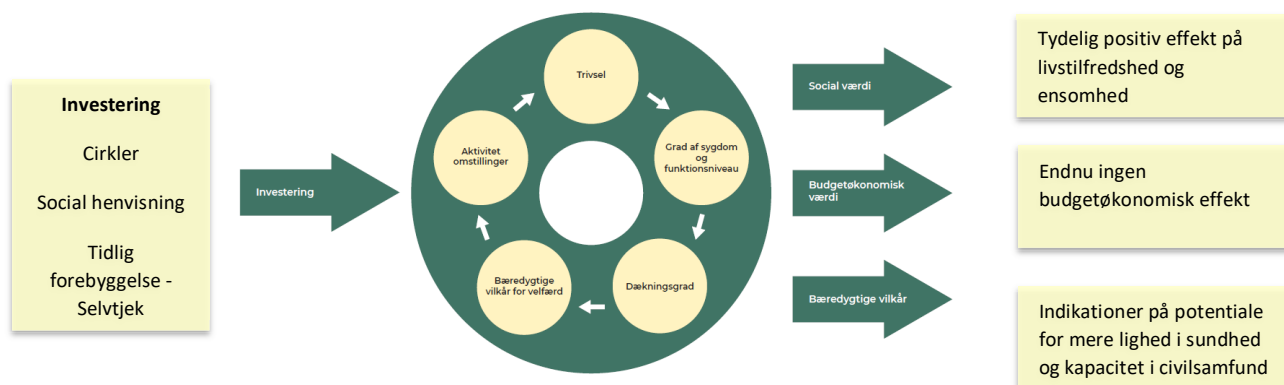
Indsats	Datakilde	n	Omkostning pr. WELLBY point (dkk)	Successmål	Resultat*	Resultat Indikator
Cirkler	55+ Survey	173	2.900	25%	37%	
Social Henvisning	Mikrodata	14	9.000	25%	43%	
Tidlig forebyggelse - Selvtjek	55+ Survey	169	N/A	25%	24%	

* Andel af deltagere, som oplever væsentligt forbedring (1 trivselspoint eller mere, skala 0-10)

Der ses også potentiale for, at investeringerne kan bidrage til mere bæredygtige vilkår for velfærd. Omstillingsindsatserne har deltagelse fra en høj andel af borgere, der i følge spørgeskemaundersøgelsen ikke snakker med deres naboer og/eller ikke deltager i foreninger og lign. Desuden er borgere med høj risiko for ulighed i sundhed grundet uddannelseslængde vel repræsenteret i omstillingsindsatserne.

På den baggrund er der fortsat grund til at forvente at Sundheds- og Omsorgsudvalgets investering kan føre til bedre trivsel, lavere grad af sygdom og faldende funktionsniveau i befolkningen – og dermed også lavere behov for ydelser.

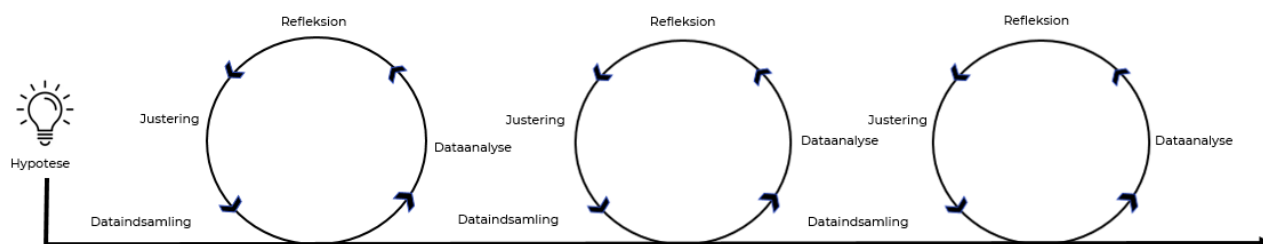
Figur 27: Status trivselsøkonomisk forretningsmodel Sundheds- og Omsorgsudvalget

Læring af trivselsregnskab 2025

Trivsel er et komplekst fænomen, som ikke kan indfanges gennem en simpel måling før og efter en indsats. I stedet kræver arbejdet med trivsel en løbende og systematisk evalueringspraksis, hvor læring er central. Arbejdet tager udgangspunkt i klare hypoteser om, hvad der forventes at skabe forbedret trivsel, samt hvilke indikatorer der kan bruges til at følge udviklingen. Undervejs indsamles og analyseres data for at vurdere, om indsatsen har den ønskede effekt. Resultaterne vurderes herefter kritisk med fokus på, hvad der virker, og hvad der ikke gør. På den baggrund justeres indsatsen, metoderne eller målene, og der formuleres nye hypoteser, som danner grundlag for det videre arbejde. Denne tilgang gør det muligt at arbejde med trivsel på en måde, der er både systematisk og fleksibel, og som bygger på dokumenteret viden frem for antagelser.

Figur 28: Læringsloops i trivselsøkonomisk evalueringspraksis

I trivselsregnskabet evalueres omstillingsindsatserne årligt med henblik på at lære, justere og optimere indsatserne, så de skaber mest mulig værdi.

Læringspunkter i omstillingsindsatserne efter første år:

- Der er for alle omstillingsindsatserne et stort potentiale i at fokusere indsatserne yderligere i udvalgte boligområder med høj forekomst og risiko for tidlig udvikling af sygdom og funktionstab.
- Der er for alle omstillingsindsatserne et stort potentiale i strategisk rekruttering af borgergrupper med høj risiko for at tidlig udvikling af sygdom og funktionstab. Det drejer sig bl.a. borgere mellem 55 og 65 år som er uden for arbejdsmarkedet og borgere, som bruger meget tid som omsorgsperson for en pårørende.
- Mere end 3500 borgere med let til moderat og højt funktionstab er ikke i kontakt med kommunen. En stor del af disse borgere er i høj risiko for at udvikle yderligere funktionstab inden for en kort årrække. For både Social henvisning og Selvtjek er der derfor fortsat et stort potentiale i at opspore disse borgere og give et let tilgængeligt tilbud om tidlig rehabilitering med henblik på at forebygge før funktionstab udvikler sig til at blive mere indgribende.
- For alle omstillingsindsatser gælder, at de i 2025 kun er afprøvet i mindre skala. For at effekterne, som er forventet i forretningsmodellen, kan realiseres, skal indsatserne skales så flere borgere kan få glæde af tilbuddene.
- Det ses, at omstillingsindsatserne kan bidrage til mere bæredygtige vilkår for velfærd ved at kunne tiltrække borgere i høj risiko for ulighed i sundhed og borgere med ingen kontakt til naboer og/eller foreninger og lign. Det anbefales, at der arbejdes yderligere databaseret med løbende at sikre, at disse målgrupper fortsat vil være højt repræsenteret og profiterer mest muligt af omstillingsindsatserne.

Cirkler

Hvad er Cirkler

Cirkler er attraktive og gensidigt givende netværk, der giver alle 55+ årige en let adgang til fællesskaber og øger muligheden for deltagelse og engagement i civilsamfundet. Netværket understøttes af investeringer i aktiviteter og tilbud, der fremmer et stærkt civilsamfund og skaber rammer for givende fællesskaber for alle seniorer i Roskilde kommune fx frivilligbusser, puljemidler til foreninger og ildsjæle mv.

Hvor langt er implementeringen af cirkler

Cirkler er fra maj 2025 startet op i Roskilde midt og Roskilde syd med 2 cirkelhusene og en lang række borgerdrevne aktiviteter i cirkelhusene og rundt om i byen. I 2026 udbredes Cirkler til Roskilde nord.

Aktivitet	Effekt	"Min familie ville nok sige, at jeg er blevet sværere at få fat i." <i>Citat fra borger i Cirkler</i>
(Pr. april 2026) Antal medlemmer: 689 Antal aktiviteter: 711	Livstilfredshed: Øget Ensomhed: Reduceret Funktionsniveau: Øget	

Læringspunkter i Cirkler efter første år

- Cirkler vurderes fortsat at kunne realisere forretningsmodellens mål om øget trivsel, lavere dækningsgrad og mere bæredygtige vilkår for velfærd inden for perioden på 5 år.
- Cirkler skal fortsat skaleres for at rekruttere forventet antal medlemmer. Dette vurderes at være realistisk at opnå i løbet af 2026.
- Det ses, at Cirkler tiltrækker borgere med meget forskellig baggrund og livssituationer, og at en relativt høj andel af disse borgere opnår stærkere relationer gennem netværket. Dette bekræfter, at Cirkler lykkes med at være et universelt og tidligt forebyggende tilbud for alle interesserede borgere i Roskilde kommune.
- Cirkler viser en positiv effekt på trivsel for borgere i høj risiko for ensomhed, funktionstab og ulighed i sundhed, og kan med fordel styrke rekrutteringsindsatsen målrettet denne målgruppe bl.a. ved at være til stede i sociale boligområder og ved at udbrede kendskab til Cirkler blandt borgere i aldersgruppen 55-65 år, som er uden for arbejdsmarkedet.

Social henvisning

Hvad er Social henvisning

Social henvisning er en del af den tidligt forebyggende indsats for borgere i Roskilde kommune, hvor læger, sygeplejersker og andre udvalgte sundhedsprofessionelle, som borgeren møder, kan henvise borgeren til en social indsats, hvor funktionsniveau og livskvalitet genvindes gennem en helhedsorienteret tilgang, der bygger bro mellem region, almen praksis, kommune og civilsamfund. Tilbud, der henvises til, bygger på borgerens hele livssituation og har fokus på at forbedre færdigheder i hverdagen, fastholde beskæftigelse eller deltage i fællesskabsaktiviteter i lokalsamfundet.

Hvor langt er implementeringen af Social henvisning

Social henvisning er i 2025 afprøvet gennem 2 praktiserende læger i Roskilde syd, som har kunnet henvise borgere til en kommunal brobygger. I 2026 er social henvisning nu tilgængeligt for alle praktiserende læger i kommunen. Der åbnes i 2026 også op for, at sygehuse og andre regionale tilbud kan lave social henvisning.

Aktivitet

(pr. april 2026)

Antal henvisninger: 103

Effekt

Livstilfredshed: Øget

Ensomhed: Reduceret

Funktionsniveau: Ukendt

"Jeg var mere tryk og motiveret, havde mod på det og så hoppede jeg ud i det, og det er jeg rigtig glad for. Jeg starter stille ud. Det giver bare så meget at man føler man er en del af noget"

Citat fra borger i Social henvisning

Læringspunkter i Social henvisning efter første år

- Social henvisning vurderes fortsat at kunne realisere forretningsmodellens mål om øget trivsel, lavere dækningsgrad og mere bæredygtige vilkår for velfærd inden for perioden på 5 år.
- Social henvisning skal fortsat skaleres for at rekruttere forventet antal deltagere. Dette vurderes at være realistisk at opnå i løbet af 2026.
- Ca. 2/3 af borgere med lav livstilfredshed og som er i høj risiko for at udvikle funktionstab, er endnu ikke kendt af kommunen. Social henvisning kan være en vej til at komme i kontakt med disse borgere og forebygge sygdom og funktionstab.

Tidlig forebyggelse - Selvtjek

Hvad er Tidlig forebyggelse - Selvtjek

Borgere, som ikke er i kontakt med kommunen, tilbydes en systematisk vurdering, så sygdom eller funktionsnedsættelse opdages i tide til at forebygge, at det udvikler sig til at blive mere indgribende. Gennem en app kan ældre borgere tjekke sig selv og opspore begyndende forringet helbredstilstand og nedsat funktionsniveau i hverdagen. Appen indeholder muligheder for selv at finde relevante tilbud eller komme i kontakt med en sundhedsprofessionel, der kan give adgang til den rette indsats.

Indsatsen Tidlig forebyggelse består også af en opsøgende indsats, hvor borgere med en særlig risiko for at udvikle funktionstab inviteres direkte til sundhedssamtale. Tidlig forebyggelse fungerer som rekrutteringskanal til Cirkler og Social henvisning, og indsatserne er således tæt forbundne.

Hvor langt er implementeringen af Tidlig forebyggelse - Selvtjek

Den digitale app *Selvtjek* er udviklet og i gang med at blive udbredt til alle ca. 15.300 65+ årige borgere i Roskilde kommune, som ikke modtager hjemmepleje mv. Det sker gennem et brev i den digitale postkasse og en målrettet kommunikationsindsats via læger, hjælpemiddel- og træningstilbud i kommunen, bibliotek og borgerservice.

Aktivitet

(pr. april 2026)

Breve udsendt: 8.500

Gennemført Selvtjek: 2.060

Anmodning opkald: 77

Effekt

Livstilfredshed: Stabilt

Ensomhed: Stabilt

Funktionsniveau: Øget

"Jeg synes det er fantastisk godt ... jeg kunne også godt have en bekendt i familien der kunne prøve det og have gavn af det."

Citat fra borger der har brugt Selvtjek

Læringspunkter i Tidlig forebyggelse - Selvtjek efter første år

- Tidlig forebyggelse - Selvtjek viser i trivselsregnskabet en effekt på deltagernes funktionsniveau, og samtlige henvendelser, der er kommer fra borgere som har brugt app'en, vurderes af sundhedsfagligt personale at være relevante med henblik på at forebygge yderligere mistrivsel, sygdom og funktionstab, hvilket indikerer et stort potentiale.
- App'en anvendes af relevante målgrupper med let til moderat funktionstab. Dette tyder på at rekrutteringsstrategier virker, men fortsat skal skaleres.
- Tidlig forebyggelse - Selvtjek fungerer som rekrutteringskanal til Cirkler og Social Henvisning, og bidrager dermed til værdiskabelse i disse indsatser.

Udarbejdet af:

Social, Job og Sundhedssekretariatet

Roskilde Kommune

Maj 2026